

RAKKAUDEN PARATIISI

Pekka Ervastian esitelmä 18.12.1927

Rakkauden paratiisi on ilmoitettu tämän esitelmän aiheeksi. Rakkauden paratiisista ehkei niin paljon puhuta, mutta paratiisista olemme jokainen kuulleet puhuttavan. Paratiisista, tuommoisesta muinaisesta, ihmeellisestä onnen tilasta ja onnen maailmasta, jossa ihmiskunta eli, siitähän puhutaan ei ainoastaan meidän kristinuskossamme, mutta myöskin juutalaisten uskonnossa ja melkein kaikissa maailman uskonnoissa sekä vanhoissa taruissa ja traditioissa. Me tietysti, me nykyajan ihmiset, me olemme alkaneet vähän epäillä tätä paratiisi-tarua. Emme me ole tieteellisesti niin varmoja siitä onko koskaan mitään tuommoista ihmiskunnan paratiisia ollut olemassa. Pikemmin meistä voi tuntua siltä, että paratiisi on joku tulevaisuuden ihanne, joka hämmöittää ihmiskunnan silmissä. Ehkä joskus vuosituhansien kuluttua syntyy maanpäälle semmoinen paratiisi, semmoinen tuhatvuotinen valtakunta, jossa ihmiset voivat elää onnellisina rauhassa keskenään. Mitä me nykyajan ihmiset tiedämme elämästä, sekä omasta elämästämme, että historiallisesti ihmiskunnan elämästä? Se kärjistyy enimmäkseen siihen, että tiedämme elämän olevan kaikkea muuta kuin paratiisia. Meidän mielestämme elämä on pikemmin jonkunlaista vaikeata onnettomuuden tilaa, joku murheen planeetta, murheen maailma, johon me ihmiset olemme heitettyt. Elämä on pikemmin kuin kiirastulta ja helvettiä. Sillä tavalla me ihmiset, nykyajan epäilijät ajattelemme päätämme pudistaen, kun kuulemme puhuttavan muinaisajasta, kulta-ajasta, josta kuitenkin kaikki vanhat tarinat kertovat. Mutta miksi me jäisimme ainoastaan tuommoiseen epäilykseen? Voimmehan myöntää, että tuommoisessa ajatuksessa, että kerran elämä täällä maanpäällä voi muodostua paratiisiksi, voimmehan myöntää, ettei se ajatus ole järjetön, se on merkillinen tulevaisuuden ihanne, jonka puolesta ihmiskunnan

kannattaa elää, mutta pitääkö meidän jäädä epäilemään tuota vanhaa paratiisitarua. Eiköhän siinä saattaisi olla jotain historiallista? Mitä me yleensä teemme, kun tieteellisesti tahdomme tutkia tämänlaatuista kysymystä? Me turvaudumme omiin kokemuksiimme, me turvaudumme elämän nykyiseen, empiiriseen todellisuuteen ja kysymme onko tässä meidän nykyisessä tuntemassamme ihmiselämässä tai ihmispersoonallisuuksien nykyisessä historiassa jotakin, joka saattaisi viitata tuommoiseen vanhaan muinaiseen paratiisiin, sillä olemmehan oppineet tieteellisissä tutkimuksissamme, että ihmiskunnan historia, sen kehityshistoria toteutuu lyhyessä muodossa suurin piirtein katsottuna jokaisen ihmisyksilön elämässä. Jos me katselemme meidän ihmisten elämää silmälläpitäen vanha paratiisitarua, niin minä luulen, että jokainen meistä myöntää, että koko tämä taru astuu heti aivankuin realistiseen valoon, jos ajattelemme kunkin ihmisen yksilöllistä elämää. Ehkä siihen sisältyy sängen suuri viisaus, jonka me voimme saada ajattelemalla siitä ilmi. Se, joka näin ajattelee, hän perustelee tuon käsityksen paratiisitarusta siihen aivan jokaisen ihmisen empiiriseen kokemukseen, että hän on lapsuudessaan elänyt paratiisielämää. Lapsuudessaan on jokainen ihminen paratiisin asukas. Hän on huoleton, hän on elämän edessä, hän on aivankuin jonkunlainen suosikki, jonka ei itse tarvitse mitään ajatella eikä mistään huolehtia, vaan josta toiset pitävät huolta. Älkäämme ajatelko poikkeuksia, älkäämme ajatelko niitä synkkiä poikkeuksia, joita aina on olemassa, älkäämme ajatelko lapsia, joiden lapsuus ei ole paratiisia, vaan muistakaamme, että useampien ihmisten lapsuus sentään on ollut jonkun aikaa paratiisillista, huoletonta. Ja kun sitten vielä ajattelemme itse paratiisitarua semmoisena kuin se on meille tunnettu ja semmoisena kuin se esiintyy juutalaisten kertomuksissa sekä semmoisena kuin se esiintyy melkein kaikkialla, niin muistakaamme, että tämä paratiisitaru on yhteydessä sen merkillisen ja jokaiselle ihmiselle tutun seikan kanssa, että meissä

ihmisissä ei ole ainakaan normaalioloissa sukupuolisuus herännyt vielä lapsuudessa. Paratiisitarussahan juuri viitataan siihen, että paratiisista ajettiin ensimmäinen ihmispari ulos silloin, kun se tuli tietoiseksi omasta sukupuolisuudestaan. Ensin he siellä paratiisissa eivät tienneet mitään sukupuolisuudesta. He elivät viatonta elämää, niinkuin meidän on tapana sanoa. Tämä sama asia toistuu jokaisen ihmisen lapsuudessa. Lapsi, joka on terve ja normaalioloissa syntynyt ja kasvanut ei liioin tiedä mitään sukupuolielämästä. Hänen huolettomuutensa, hänen onnensa ja autuuteensa kuuluu juuri tuo, että hän on aivan vapaa ja tiedoton siitä ihmeellisestä seikasta, joka vasta myöhemmin, hänen saavuttua määrättyyn ikään, hänessä herää. Jos me ajatellaan tuota paratiisitarua, niin huomamme, että Adam, juutalaisten kertomusten mukaisesti, ensin eli yksin paratiisissa ja vasta jonkun ajan kuluttua kerrotaan Jumalan sanoneen: ei ole ihmisen hyvä yksin olla — ja silloin luotiin Eva. Adam ja Eva elivät ensin yhdessä paratiisissa merkittävää, onnellista, puhdasta, viatonta ja ihmeellistä elämää ja vasta jonkun ajan kuluttua tapahtui tuo kuuluisa, niin sanottu syntiinlankeemus, jonka perästä he huomasivat, niinkuin kirjassa sanotaan, olevansa alastomia. Sen jälkeen heidät ajettiin paratiisista. Tämähän toistuu ihmisyksilön elämässä. Lapsuuden paratiisissa on ihminen ensin kuin yksin. Hän on aivan sukupuoleton olento, hän ei tiedä mitään minkäänlaisista sukupuolivoimista, eikä hänessä herää mitään ihmeellisiä kainoutta herättäviä tunteita. Hän on aivan luonnollinen ja aivan vapaa. Hänen tunne-elämänsä on aivan luonnollista ja puhdasta ja hän on yksin. Kaikki ihmiset ovat hänen veljiään, hänen tovereitaan, setiään ja tätejään, mutta kuitenkin hän on yksiö. Vasta sitten kun hän saapuu määrättyyn ikään, vasta silloin alkaa hänessä herätä ihmeellinen onnen kaipuu, toverin ja ystävän kaipuu. Useimpien lasten elämä saa jotakin tyydytystä. Joko hän tuntee rakastavansa suuresti omia sisariaan ja veljiään taikka sitten hän saa jonkun erikoisen hyvän ystävän, johon hän luottaa ja jolle hän voi kertoa kaikki

salaisuutensa, joka ajattelee kaikista asioista samalla tavalla kuin hän itsekin. Nämä ystävät tulevat erinomaisen hyvin toimeen toistensa kanssa ja vannovat toisilleen ikuista ystävyyttä, joka kestää läpi elämän, läpi ikuisuuksien. Ajatelkaamme sitten nuoria ihmisiä, jotka, niinkuin sanomme, rakastuvat ensimmäisen kerran johonkin toisen sukupuolen olentoon. Heidän ensimmäinen tunteensa, paremmin ensimmäinen rakkautensa on äärettömän taivaallista, korkeata, puhdasta ja viatonta. Se on aivankuin paratiisia, se on kuin Adamin ja Evan ensimmäistä oloa paratiisissa. Eivät nuo nuoret ihmiset tiedä mitään sukupuolielämästä, eivät he tiedä mitään siitä kaikesta aistillisesta nautinnosta, jota ihminen vanhempana tuntee, eivät he tahdo kosketella toisiaan, he aivankuin palvovat toisiaan, he rakastavat, ihailevat, ihannoivat toisiaan, he arkailevat toistensa läsnäoloa ja kuitenkin kaipaavat sitä. Tuo ensimmäinen, kuten meidän runoilijamme sanovat, tuo ensimmäinen nuoruuden rakkaus on niin taivaallista, puhdasta ja pyhää. Siinähan toistuu Adamin ja Evan episodi paratiisissa, se ensimmäinen episodi, jolloin he eivät olleet syöneet hyvän ja pahan tiedon puusta. Mutta sitten nuorten ihmisten elämässä tapahtuu ihmeellinen muutos. He tosiaan tältä kannalta katsoen lankeavat kuin jonkunlaiseen syntiin. Tosinhan on eri tapoja sanoin kuvata sitä seikkaa, että nuoret ennemmin tai myöhemmin huomaavat olevansa ruumiillisia olentoja ja kaipaavat toisiaan myös ruumiillisesti. Sitten heidän täytyy myös saada toinen toisensa ruumiillisesti ja silloin, vaikka tuo lupaus on ensin niin suuri, että nuoret ajattelevat ja kuvittelevat, että kun me saamme toisemme ruumiillisesti, toisin sanoen, kun me menemme avioliittoon, niin ei mikään voi häiritä meidän onneamme, ei mikään voi turmella meidän sopusointuamme ja autuuttamme. Kuinka me ymmärrämmeäkään toisiamme. Niin kuvittelevat nuoret. Ja sitten me tiedämme, että todellinen historian kulku on se, että kun nämä nuoret sitten saavat toinen toisensa, vaikkakaan eivät tavallisesti saa toinen toistaan ne nuoret, jotka ovat ensimmäisen kerran rakastuneet, vaan useimmiten tulee avioliitto

myöhäisempänä episodina elämässä, niin he huomaavat ja useimpien kokemus on se, että avioliitto ei ollenkaan toteuta lupauksia, se ei ollenkaan tuo sitä ihmeellistä onnea, jota he olivat uneksuneet ja odottaneet. Päinvastoin, avioliitto repii harsot heidän silmiltään ja he huomaavat, että he ovat alastomia ihmisiä ja onnettomia olentoja, taistelevia ja kamppailevia olentoja, ja että he tulevat jotenkin toimeen. Sen perästä ihminen, kaikki ihmiset ovat taipuvaisia ajattelemaan, että maallinen paratiisi on jotakin, joka houkuttelee heitä tulevaisuudessa. Se on kuin lupaus, että ehkä joskus. Mutta eihän sitä vielä ole maan päällä. Meidän ihmisten käytännöllinen kysymys muodostuu näin ollen enemmän tuoksi kysymykseksi, miten kykenemme rakentamaan paratiisia maan päälle, miten voimme luoda tuota onnea ja rakkautta, jota kaipaamme. Onko se mahdollista, voiko tänne maan päälle luoda rakkauden paratiisin? Näin me ihmiset mieluummin kysymme ja meillä on tietysti silloin kaikenlaisia teorioja, kaikenlaisia neuvoja ja tietoja, joilla me voimme luoda tuota onnea. Toiset sanovat: On aivan välttämätöntä, että taloudellinen kysymys tulee ratkaistuksi ensin, sillä jos ei taloudellinen kysymys ole ratkaistu, jos ei lasten tulo maailmaan ole turvattu, jos ei ihmisten toimeentulo tässä elämässä ole varma, niin ei myöskin voi olla mitään onnea. Tällähän on itse asiassa jouduttu toisen kysymyksen eteen. Mutta sittenhän on toisia ihmisiä, jotka sanovat toisella lailla, jotka neuvovat toiseen suuntaan, jotka koettavat antaa neuvoja juuri aviopuolisoille, juuri niille kahdelle, jotka yhdessä koettavat luoda paratiisia. Tehkää niin ja niin, he sanovat, noudattakaa semmoisia määräyksiä ja semmoisia sääntöjä, älkää etsikö nautintoja, etsikää enemmän velvollisuuden tuottamaa tyydytystä, etsikää enemmän toistenne onnea kuin omaa onneanne. Tämmöisiä neuvoja annetaan taas toiselta taholta, ja täytyyhän meidän myöntää, että näissä neuvoissa ja teorioissa on perää. Mutta totuudenetsijä kysyy sitenkin vielä: Onko mahdollista saavuttaa todella jotain paratiisia, ja mihinkä tuo mahdollisuus perustuu. Voimmehan

sanoa, että yleensä elämä täällä maan päällä on aina kuin toteuttamista, kuin jonkun sisäisen, jonkun nähdyn, jonkun ihanteen toteuttamista, se on kuin suunnitelman toteuttamista. Vaikkakin jotkut ihmiset mielellään tahtovat sanoa, että elämä on seikkailua vaan, kun siinä ei ole ohjelmaa eikä suunnitelmaa. Mutta meidän olemme sentään aina olleet sitä mieltä ja näissäkin esitelmissä me olemme viitanneet siihen, koettaneet puhua siitä, kuinka elämä on koulu ja kuinka elämällä on tarkoitus ja jonkunlainen suunnitelma. Monet ihmiset ovat vakuutettuja siitä, että elämä on suunnitelma ja että elämässä jotain toteutetaan, ja se merkitsee, että jossakin, oli se sitten taivaissa näkymättömissä tai missä lienee, on toteutettuna kuva siitä, mikä kerran pitää toteutua maanpäällä. Sillä muuten ei olisi toivoa, että maanpäällä voisi mitään toteutua. Täytyyhän meidän sanoa, kun me katselemme erilaisten kukkien, kasvien siemeniä, että jokaisessa siemenessä on aivan määrätty kukan itu, määrätty kukan aate eli kuva, miksi me tahdomme tätä ajatusta nimittää ja tulkita. Luonto ei koskaan erehdy siementen suhteen, vaikka siemenet näyttäisivät fyysilliselle silmälle hyvin samanlaisille, sangen vähän toisistaan eroavilta. Vaikka me emme saattaisi sanoa, minkä kukan siemeniä nuo ovat, niin varmasti luonto tietää. Kun siemen asetetaan maahan, niin siitä tulee määrätynlainen kukka. Sentähden ihmisen elämä on niinkuin siemen, jonka pitää kasvattaa kukkansa. Elämällä täytyy siis olla määrätty aate, ihanne ja suunnitelma, joka toteutuu, sillä muutenhan se olisi kuin seikkailua, muutenhan se olisi järjetöntä, muutenhan ei olisi mistään mitään varmuutta, sillä jos siemenet eivät koskaan tietäisi, mikä mistäkin tulee, niin todella olisi sekasortoa ja epäjärjestystä. Sentähden voimme kysyä totuudenetsijöinä: Ehkä sittenkin tuossa vanhassa paratiisitarussa on jotakin ihmeellistä perää. Tähän antaa vastauksen salaiset opit, kaikki salaiset traditsionit, jotka ovat säilyneet pyhissä veljeskunnissa, kaikkien uskontojen sisäisissä piireissä ja Valkoisessa Veljeskunnassa aikojen aamusta lähtien. Kaikki nämä salaiset traditsionit, joista

me yksilöt voimme myöskin todeta ainakin osia, kun itse kuljemme totuudenetsijöinä, kaikki nämä traditsionit kertovat meille yhdellä suulla, että paratiisitarussa on todella muutakin perää, kuin vain se yksilöitä koskeva, josta äsken oli puhe. Sillä mehän olemme myöskin tieteellisesti sitä mieltä, että yksilöiden elämässä, kuten äsken sanottiin toistuu lyhyessä muodossa se, mikä on ollut ihmiskunnan elämässä ennen. Sentähden me huomaamme, että jokaisen yksilön elämässä on tuo maallinen paratiisitaru toteutunut. Ensin lapsi elää sukupuolettomassa paratiisissa, sitten lapsi elää sukupuolisessa paratiisissa, semmoisessa paratiisissa, että koko hänen tunne-elämänsä on personallisesti herännyt ja sitten vasta hänet ajetaan ulos paratiisista. Kun tämän pidämme mielessämme, niin kysymme, eikö se viittaa johonkin menneisyyteen, johonkin meidän ihmiskuntamme historiassa, joka ennen on ollut. Silloin saamme vastaukseksi: Epäilemättä toistuu yksilön elämässä ihmiskunnan yhteinen kokemus. Ihmiskunta on kerran elänyt tilassa, jolloin se oli sukupuoleton. Meidän ei tarvitse ajatella, että se on ollut tämän maan päällä, nykyisissä, näkyväisissä oloissa. Se on ollut missä tahansa. Katsokaamme enemmän psykologiselta kannalta tätä asiaa. Joka tapauksessa ihmiskunta on elänyt, joskus me kaikki ihmiset olemme eläneet sukupuolettomassa tilassa, jolloin emme ole tienneet mitään muusta kuin siitä ihmeellisestä autuudesta, siitä ihmeellisestä rauhasta, joka on ollut meidän omassa hengessämme. Mutta kun Jumala katsoi tätä meidän ihmiselämäämme, niin silloin hän aivan kuin sanoi: Ei ole hyvä ihmisen yksin olla. Sillä kun me ihmiset yksilöinä olimme täydellisiä, olemme ilman ristiriitoja, olemme ja elimme paratiisissa, niin oli aina se vaara meiltä lähellä, jota Ibsen esim. kuvaa Pehr Gynt runoelmassaan, kun hän puhuu peikoista ja sanoo, että peikkojen tunnusmerkki on se, että he ovat omalle itselleen kylliksi. Jokainen yksilö on kaikessa oma itsensä, mutta samalla hän on omalle itselleen kylliksi. Hän ei kaipaa mitään muuta. Se on peikkojen elämää, se on korkeintaan jonkunlaisten

luonnonhenkien elämää. He eivät tiedä mitään ristiriidoista, mutta he eivät tiedä myöskään mitään säälistä, myötätunnosta, vielä vähemmän rakkaudesta. He ovat itselleen kylliksi. Jumala näki tämän. Vaara uhkaa Adamia, kun hän on yksin. Ei ole ihmisen hyvä yksin olla. Ja silloin alkoi uusi periodoidi ihmiskunnan historiassa, ihminen tuli sukupuoliseksi olennoiksi. Me emme katsele näitä asioita nyt metafyyssilliseltä kannalta ja suorastaan historialliselta kannalta, vaan katselemme niitä psykologisesti. Menemme nyt siihen kohtaan ihmiskunnan historiassa, jolloin se jo oli jakautunut kahteen sukupuoleen. En sano, että tämäkään kohta olisi ollut täällä maan päällä näissä nykyisissä oloissa, vaan se ihmiskunta oli aivan toisenlainen silloin miljoonia vuosia sitten. Olkoon se ollut missä ympäristössä tahansa, missä lie ollut, jossain toisessa taivaallisemmassa ympäristössä, niin siellä ihminen ensin oli sukupuolilento, siellä ihmisten elämä vaikka se oli jakautunut kahteen sukupuoleen, oli paratiisia. Heillä ei vielä ollut näitä näkyväisiä ruumiita, joita sitten on sanottu alastomiksi, vaan he olivat samanlaisia olentoja tai toisin sanoen, yksilöolentoja tietysti, mutta sillä tavalla, semmoisilla ruumiilla eli verhoilla varustettuja, että he siinä verhossa toivat ilmi, toisessa jotain positiivista, toisessa jotain negatiivista, nimitämmekö sitä sähköksi tai magnetismiksi. Nämä ihmiset elivät kaksi ja kaksi yhdessä. Ja heidän yhdessäolonsa oli ehdotonta onnea, ehdotonta paratiisia. Se oli sanomatonta sulautumista toisiinsa ja samalla he säilyttivät oman itsensä. Rakkauden siemen, myötätunnon, ymmärtämyksen ja kaiken korkeamman siemen laskettiin sen kautta yksilöiden tietoisuuteen ja jokainen ihminen, joka nyt on täällä maan päällä, jokainen meistä, joka elää niissä olosuhteissa, joissa me nyt elämme, jokainen meistä on siis kerran aikojen aamuna ollut paratiisissa, ollut äärettömän hyvä, sanomattoman hyvä ystävä jonkun toisen kanssa. Jokaisella on ollut ystävä, ja näiden ystäväysten suhde on ollut niin läheinen, niin lämmin, niin täydellinen, niin sopusointuinen, niin toisiinsa sulautuvainen, että me emme löydä

sanoja kuvataksemme sitä paratiisillistä rakkautta, sitä ihmeellistä onnea, jota jokainen meistä kerran aikojen aamulla on saanut kokea. Tämä kysymys ei ole missään tekemisissä siis meidän korkeimman ja alemman minämme kanssa, niinkuin me olemme tottuneet puhumaan. Tietysti meillä on korkeampi ja alempi minä, mutta tämä kokemus ei ole sitä, vaan tämä kokemus, mikä jokaisella ihmisellä on ollut, se on kokemus paratiisillisesta rakkaudesta ja ystävyydestä. Mutta silti en minä tahdo sanoa, että tässä olisi kysymys mistään kaksoissielusta, että ihmiset ovat kaksoissieluja, että he ovat niinkuin luodut kaksi ja kaksi. Siitä en tahdo sanoa mitään yksinkertaisesta syystä, me emme ole puolinaisia, me olemme kokonaisia olentoja, me olemme yksilöitä. Ei meillä tarvitse olla mitään salaperäisessä merkityksessä kaksoissielua, sillä me olemme yksilöitä. Mutta samalla, kun me olemme ehjiä ja kokonaisia yksilöitä, ja ihmisiä, samalla jokainen meistä voi käsittää, ettei sen suurempaa ja ihmeellisempää onnea voisi olla, kuin jos ihmiset saivat kulkea kaksitellen pitäen toisiaan kädestä pitkällä pyhiinvaellusmatkallaan Jumalan valtakuntaan. Sehän olisi vasta inhimillistä onnea ja autuutta, että olisi kaksi ihmistä, jotka molemmat yhdessä tahtoisivat vilpittömästi pyrkiä täydellisyyteen. Siinä ei olisi kysymys silloin mistään pikkumaisesta onnesta, siinä olisi kysymys jostain taivaallisesta aivan ylitsevuotavasta autuudesta, joka tekee heidät luotettaviksi ystäviksi, joka tekee, että he aivan satumaisen hyvin ymmärtävät toisiaan, joka tekee, että he viihtyvät toistensa parissa, tahtovat kulkea rinnatusten, ei vuoden, kymmenen, tai yhden elämän, vaan miljoonia vuosia, ikuisuuksia. Muistakaamme, että meissä jokaisessa, kun me kerran olemme ihmisiä, elää tämä merkillinen aavistus, että me emme ole yksin heitettyjä, vaikka me kyllä olemme kokonaisia ihmisiä, yksilöitä, eikä mitään puolinaisia olentoja, ei mitään semmoisia kahtia jaettuina, miekalla lävistettyjä olentoja, jotka katselevat nyt toista puoliskoaan. Me tiedämme kokemuksesta, että mikäli meissä on tällaista puolinaisuutta, se

johtuu siitä, että me emme ole saaneet koko minäämme, koko jumalallis-inhimistä minäämme ilmenemään omassa personallisuudessamme, vaan että personallisuutemme tuntee itsensä vajavaiseksi. Sitten kun personallisuuteemme löytää korkeamman itsensä, löytää Jumalan sisässään, joka asia nyt Kristuksen työn jälkeen on paljon helpompi kuin ennen, niin me silloin tunnemme itsemme aivan ehjiksi ja täydellisiksi olennoiksi. Me olemme kokonaisia ihmisiä. Mutta siitä huolimatta me tunnemme ja tiedämme sisässämme, että meidän onnemme, meidän yksilöllinen, inhimillinen autuutemme olisi tuhatkertainen ja voimme melkein sanoa, riippuvainen siitä, että meillä olisi joku, joka kulkisi meidän rinnallamme. Tämä se nyt, tämä tieto muinaisesta paratiisista, muinaisista kokemuksista, joka samalla on aavistusta jostakin tulevasta, tämä se ajaa ainakin suurimman osan ihmisiä, ainakin se ajaa Kain-luonteita etsimään. Ihmiset etsivät onnea. He myöskin etsivät toveria. He myös etsivät sitä rakastettua, johon he voisivat luottaa. Sentähden he ovat tietäneet, että koska se on kerran tapahtunut, niin se voi kerran tulla, kerran se voi tulla uudestaan tuo paratiisi ja tulee välttämättä, vaikka matka olisi pitkä, vaikka kuljemme koulussa ja juuri kasvatamme itseämme tuota tulevaisuutta varten. Jossain pyhässä kirjassa sanotaankin: Ei ole ihmisen sydämeen astunut, ei ole ihmisen päähän tullut, eivätkä hänen korvansa ole kuulleet, minkä ihmeellisen autuuden Jumala on hänelle valmistanut. Hänellä on edessään oli se tulevaisuus kuinka kaukana tahansa, hänellä on edessään suuremoinen onni, lupaus, joka perustuu muinaiseen kadotettuun paratiisiin. Kadotettu paratiisi on kerran saavutettava takaisin. Nyt käymme koulua, nyt käymme oppimassa. Välistä meidän elämässämme on kuin väläyksiä tuosta tulevasta paratiisista. Kaikki jokainen ihminen joskus elämänsä varrella saa kokea, mitä on todellinen ystävyys ja rakkaus. Jokainen saa sitä valoa kokea, mutta useimmiten se sekoittuu elämän hyörinään ja pyörinään. Nyt kysymme: Kun nyt käymme täällä koulua, niin mitenkä voisimme erikoisesti katsoa ja tarkata tämän puolen

valmistumista itsessämme? Mitä linjoja pitkin kulkee meidän kehityksemme, meidän kasvatuksemme ja itsekasvatuksemme tässä suhteessa? Jos katselemme ihmiskunnan historiaa, niin saamme taas opetusta, kun ajattelemme ihmisyksilöiden elämää, kun ajattelemme itseämme nuorina, silloin kun sukupuolielämä meissä ensin herää. Mitä me silloin vaistomaisesti etsimme? Silloin nuori poika, hän etsii, vaikkei hän tietäisi etsivänsä, niin häntä vetää puoleensa kauneus. Hän sanoo aina: Se on niin kaunis, tuo, sinä olet niin kaunis. Jos hän ei osaa ajatella, niin kuitenkin se on kauneus, joka häntä viehättää. Jos ajattelemme nuorta tyttöä, mikä häntä viehättää, niin siinä vaistomaisesti viehättää taas häntä urhoollisuus, siis, niinkuin me sanomme toisella kielellä, miesmäisyys, Poikia viehättää naisessa hänen suloutensa, tyttöjä miehessä hänen rohkeutensa. Mutta emme jää aivan tälle kannalle kokonaan. Vähän myöhemmin me olemme tietoisia jostain toisestakin. Ja mies silloin, mitä hän etsii naisesta? Tutkikoon mies itseään. Hän huomaa silloin etsivänsä naisesta puhtautta. Tämä ei ole ollenkaan niin vanhanaikaista ja niin hullua puhetta, sillä vaikka me nykyajan ihmiset emme tahto tätä tunnustaa, niin jos me tutkimme itseämme, omaa sydäntämme, niin huomaamme, että mies aina etsii naisessa puhtautta, hän tahtoo aina, että se nainen, jota hän rakastaa on oleva puhdas. Mitä taas nainen sisässään tuntee ja ajattelee miehestä? Mitä nainen etsii? Hän etsii miehessä jaloutta, jaloutta ja anteliaisuutta. Mies ei saa olla pikkumainen. Itse asiassa, jos me katselemme elämän koulun kannalta näitä eri sukupuolia, niin huomaamme, että nykyaikana me emme yleispiirtein elä tuossa ajassa, jolloin vain etsittiin kauneutta ja urhoollisuutta. Me emme yksilöinä ihaile vain kauneutta. Kauneus painaa vaa'assa, mutta meillä voi olla kauneudesta niin paljon erilaisia käsityksiä. Kauneus ei ole ainoastaan se piirteissä piilevä sopusuhtaisuus, vaan kauneus on meistä sielukkaampaa. Mehän huomamme, että urhoollisuutta ei ole ainoastaan tuollaisessa nyrkkien voimakkuudessa, ei tuollaisessa kyvyssä heiluttaa miekkaa, vaan

urhoollisuus on jotain sielukkaampaa. Me emme suorastaan elä tuossa ajassa, jolloin vaan katseltiin ulkonaista kauneutta ja urhoollisuutta. Me elämme pikemmin siinä ajassa, jolloin siis pyydämme, niinkuin sanottiin puhtautta ja jaloutta. Tältä kannalta tulemme siihen, että voimme sanoa nykyajan ihmisten elävän ajassa, jolloin miesten on suoritettava maakoetta ja voitettava maakoikeessa ja naisten suoritettava tulikoetta ja voitettava tulikoikeessa. Se on meidän historiamme nykyaikaa? Naisten tulee itsetietoisemmin kuin ennen etsiä puhtautta ja kasvattaa itseään siinä. Minä luulen, että se alkaa tuntua hyvin meidän nykyisissä naisissamme jo, meidän nykyisessä nuorisossamme. Me olemme eläneet semmoisessa ajassa, semmoisessa murroskaudessa, jolloin elintavat ovat vähän höltyneet, jolloin puhtaus ja tuommoiset vanhanaikaiset ihanteet ovat kadottaneet merkityksensä. Mutta samalla myöskin naiset alkavat nyt huomata sisässään ja tuntea, että heidän pelastuksensa sittenkin on siinä, että he käsittävät tuon sanan puhtaus. Taas miehen oikein lumotakseen, oikein herättääkseen rakkautta naisessa, miehen täytyy voittaa tuossa maakoikeessa tavalla tai toisella. Ei hänen tarvitse olla rikas, hän voi olla vaikka köyhä, mutta naisen pitää tuntea koko olemuksellaan, että tuo mies ei ole saita, tuo mies on kuningas, hän antaa mitä hänellä on. Nainen on polvillaan sen miehen edessä ja palvoo sitä miestä, joka aina menettelee niinkuin kuningas, eikä koskaan niinkuin kerjäläinen. Vaikka sillä miehellä ei olisi rikkautta, vaikka hän olisi köyhä, niin hän antaa kaikkensa naiselle. Miehen tulee olla väsymättömästi jalo, ei koskaan pikkumainen, aina valmis mikäli mahdollista täyttämään naisen pyyntöjä tässä suhteessa. Niin vanhanaikaiselta kuin tämä selitys neuvona ehkä tuntuu, ehkä monen mielestä tuntuu, niin sanon: me emme ole ratkaisseet vielä näitä asioita. Me emme ole näitä kokeita täydellisesti ratkaisseet, että voisimme sanoa, että se kuuluu menneisyyteen. Ei, me elämme keskellä näitä kokeita vielä, vaikka on pieni murroskausi, vaikka näyttää, että ihanteet ovat toisenlaiset, vaikka emme tahdo

kiinnittää huomiotamme mielestämme pikkuseikkoihin. Ajanratas ei ole pyörähtänyt niin kauas, että olisimme vapautuneet, olemme yhtä kiinni näissä asioissa. Sinä nainen, pyri puhtauteen, ole puhdas ja sinä mies, ole jalo, ole antelias, ole kuningas. Sillä silloin toteutuu tuo ihana Madonna-näkemyks: Madonna, joka kantaa Kristus-lastaa sylissään. Silloin on ensin jokainen nainen Madonna ja jokainen mies on tuo lapsi. Hänen oma miehensä on lapsi. Mies on aina vähän lapsi ja nainen on aina vähän äiti. Ja miehen ja naisen täytyy aina sisässään tuntea nämä tunteet, nämä äidin tunteet, nämä äidin ja lapsen tunteet. Se on välttämätöntä. Sitten muuttuu näyttämö. Tulee lapsi äidille. Ja se lapsi on silloin lapsi, jonka äiti on Madonna. Äiti, nainen tyttö on silloin todellinen äiti, joka on synnyttänyt pojan ja silloin hän on Madonna taas vielä läheisemmässä merkityksessä ja hänen lapsensa on taivaallinen lupaus. Sillä aina kun isälle ja äidille syntyy lapsi on se heille lupaus siitä, että ehkä tämä saavuttaa sen, jota me emme ole saavuttaneet. Ja sentähden äidin ja isän suhde lapseen herättää uutta puolta ihmisen rakkaudessa. Siinä ihmisen rakkaus kadottaa itsekkyytensä ja kaiken itsekkyyteen vivahtavan persoonallisen rakkauden, se muuttuu epäitsekkääksi. Se ei suorastaan enää odota mitään onnea. Sen onni on antamista, sen onni on siinä, että se saa hoitaa, kasvattaa tuota ihmeellistä, taivaallista lahjaa. Sen onni on kuin tulevaisuuden lupaus, että kun se epäitsekkäästi hoitaa, kasvattaa näitä lapsiaan, niin ehkä ne joskus rakastavat takaisin. Mutta siitä ei ole tietoa ja se ei ole välttämätöntä äidille ja isälle, jotka ovat täynnä rakkautta lapsiinsa. Lapset tietysti rakastavat heitä, mutta itsetiedottomasti, aivan luonnollisella tavalla. Isä ja äiti rakastavat itsetietoisesti. Ja kun ihminen on saanut kokea tätä isän ja äidin rakkautta, sitten hänelle avautuu kuin uusi episodi hänen rakkauselämässään. Silloin hän alkaa ymmärtää, että hänen pitää olla korkeamman olennon lapsi ja sitten hänen pitää joskus olla toisten ihmisten isä, kehittyneempi, viisaampi, Mestari-olento, joka rakastaa opetuslapsiaan niinkuin äiti pienokaisiaan. Ihminen tulee silloin

aivan uuden mysteerion eteen. Kristus-rakkauden eteen ja hän saa nähdä sekä ymmärtää, mitä on jumalallinen rakkaus, josta sanotaan, että se on lunastanut maailman.

Tästä Kristus-rakkaudesta tahdon puhua ensi kerralla.